

Beskrivelse af udviklingen for jord-til-bord indikatorer for pesticider gældende for perioden 2011-2020

Baggrund for jord-til-bord-indikatorerne

EU-Kommissionen har i sin jord-til-bord strategi fastsat et 2030-mål om en 50 % reduktion for anvendelsen af kemiske pesticider (indikator 1) samt en 50 % reduktion for anvendelsen af aktivstoffer, der af kommissionen betegnes som "hazardous" (indikator 2).

Jord-til-bord-indikatorerne for pesticider er begge baseret på udviklingen i salget af aktivstoffer, og de viser udviklingen fra 2011 og frem til 2020. Udviklingen i begge indikatorer er udtrykt relativt i forhold til en baseline sat til 100. Denne baseline er udregnet som gennemsnittet i salget af aktivstoffer for årene fra 2015 til 2017. En nærmere beskrivelse af indikatorerne kan findes via Kommissionens hjemmeside¹ samt i de skabeloner til beregning af indikatorerne, der er lagt på Eurostats hjemmeside². Det er anden gang, Kommissionen beregner jord-til-bord indikatorerne, der beregnes for alle individuelle medlemslande samt som en fælles indikator for EU.

Jord-til-bord indikatorerne minder på flere områder om EU's harmoniserede pesticidindikatorer (HRI)³. HRI udtrykkes også i forhold til en baseline. Dog skal det bemærkes, at baseline for HRI beregnes for perioden 2011 til 2013, og ikke for 2015 til 2017 som jord-til-bord, hvilket betyder at niveaet for de to indikatorer ligger forskelligt.

Kommissionen har fremsendt en skrivelse, hvori de to indikatorer er beregnet baseret på data for pesticidesalget i Danmark. Figurerne herfra fremgår af notatets bilag 1 nedenfor. Kommissionen forventes den 15. juni at offentliggøre indikatorerne for EU samlet samt for medlemslande, der har accepteret, at deres nationale indikatorer offentliggøres.

Udviklingen i Jord-til-bord indikator 1

Indikatoren har det højeste niveau for årene 2011 til 2013, hvorefter den for 2014 falder til det laveste niveau for hele perioden (figur fremgår af bilag 1). For perioden 2015 til 2019 ligger indikatoren på et stabilt niveau, hvorefter der fra 2019 til 2020 ses en mindre stigning. Den samlede udvikling vurderes helt overordnet at være påvirket af hamstringen af pesticider forud for omlægningen af pesticidafgiften i 2013. Denne udvikling er nærmere beskrevet i "Bekæmpelsesmiddelstatistik 2020"⁴.

---

¹ https://ec.europa.eu/food/plants/pesticides/sustainable-use-pesticides/farm-fork-targets-progress_en

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/agri-environmental-indicators/information>

³ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2021/09/978-87-7038-338-7.pdf>

⁴ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2022/01/978-87-7038-369-1.pdf>

Det skal bemærkes, at målsætningen om 50 % reduktion i hele EU i 2030 for indikatoren er fastsat på baggrund af et gennemsnit af salgsdata for perioden 2015 til 2017. For denne periode var salget af pesticider netop blevet reduceret betydeligt i forhold til de tidligere år, der er afbilledet i indikatoren.

Den danske pesticidindikator, Pesticidbelastningsindikatoren (PBI), er som jord-til-bord indikator 1 baseret på salgsdata for pesticidaktivstoffer. PBI er dog beregnet på baggrund af pesticidernes belastningsværdier for miljø og sundhed, som er en værdi fastsat nationalt i Danmark. Indikator 1 er i stedet baseret på en gruppering, der reflekterer de enkelte aktivstoffers godkendelsesstatus i EU. De to indikatorer er derfor ikke direkte sammenlignelige, men er begge afbilledet i Bilag 1. Sammenligner man udviklingen i jord-til-bord indikator 1 med udviklingen i PBI, så ser man overordnet den samme tendens i udviklingen af jord-til-bord indikator 1 og PBI. For begge indikatorer ses enkelte udsving, som ikke direkte kan aflæses i den anden indikator, dette skyldes udsving i salg af aktivstoffer med en høj eller lav belastning.

Miljøstyrelsen vurderer, at stigningen i indikator 1 fra 2019 til 2020 primært er påvirket af udvikling i salget af aktivstoffet glyphosat. Salget af glyphosat er fra 2019 til 2020 steget med 276 ton (svarende til en stigning på 23 % ift. 2019). Produkter med glyphosat har en relativ lav pesticidbelastning, hvorfor udvikling i salget af glyphosat ikke i samme grad kommer til udtryk i den danske pesticidbelastningsindikator.

Salget af pelargonsyre steg med 85 ton fra 2019 til 2020 (svarende til en stigning på 481 % ift. 2019). Stigningen skyldes et ekstraordinært stort salg af pelargonsyre til lager. Denne udvikling er beskrevet i "Havestatistikken" for 2019-2020⁵. Miljøstyrelsen vurderer, at stigningen i salget af pelargonsyre bidrager til stigningen i indikatoren men påvirker udviklingen i indikatoren fra 2019 til 2020 i mindre grad end glyphosat.

En detaljeret oversigt over udviklingen i salget af de kemiske aktivstoffer, der indgår i beregningen, fremgår af "Bekæmpelsesmiddelstatistik 2020".⁶

Sammenligner man udviklingen i jord-til-bord indikator 1 med HRI 1, da skal man være opmærksom på forskellen i beregning af baseline, samt at der i jord-til-bord indikator 1 kun indgår de kemiske aktivstoffer, hvor HRI 1 også inkluderer de mikrobiologiske aktivstoffer. Salget af de mikrobiologiske aktivstoffer udgør dog kun en lille andel af det samlede salg, hvorfor betydningen af denne forskel ikke har væsentlig betydning for forskellen mellem indikatorerne.

Udviklingen i Jord-til bord indikator 2

Udviklingen i indikator 2 minder relativt meget om den udvikling, der ses for indikator 1. Der ses et relativt højt niveau for perioden 2011 til 2013, som bliver efterfulgt af et lavere og relativt stabilt niveau for de efterfølgende år. For indikator 2 vurderes udviklingen ligeledes at være påvirket af hamstring i forbindelse med omlægningen af pesticidafgiften. I modsætning til indikator 1 ligger indikator 2 for 2019 og 2020 på samme niveau.

Det er særligt aktivstofferne pendimethalin og epoxiconazol, der har betydning for udviklingen af indikator 2, da der blev hamstret store mængder af midler med disse aktivstoffer op mod omlægningen af afgiften. Til orientering fremgår af bilag 2 nedenfor en liste over de aktivstoffer, der indgår ved beregning af indikator 2 for Danmark.

---

⁵ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2021/06/978-87-7038-324-0.pdf>

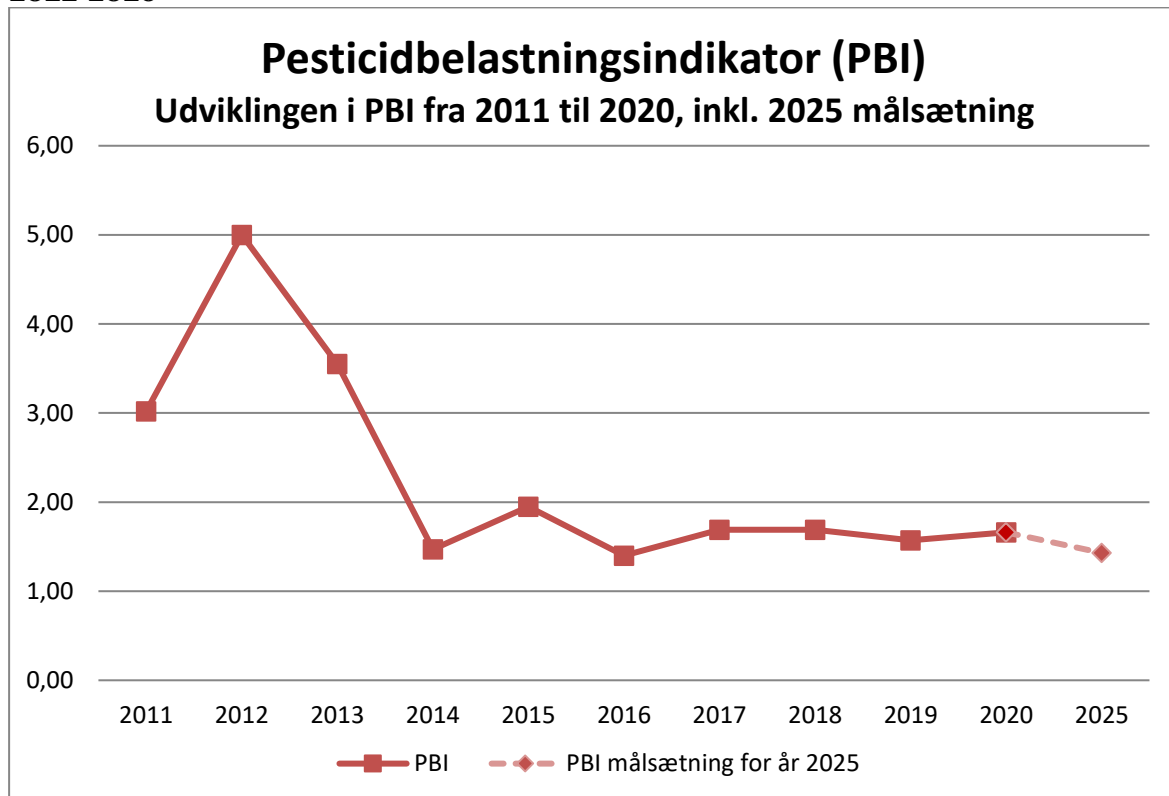
⁶ <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2022/01/978-87-7038-369-1.pdf>

Man kan ikke foretage en sammenligning af jord-til-bord indikator 2 med HRI 2. Dette skyldes, at HRI 2 er baseret på antallet af dispensationer, mens jord-til-bord indikator 2 er baseret på solgte mængder af aktivstoffer, der af kommissionen betegnes som "hazardous".

Bilag 1 Pesticidindikatorer for pesticidsalg i Danmark

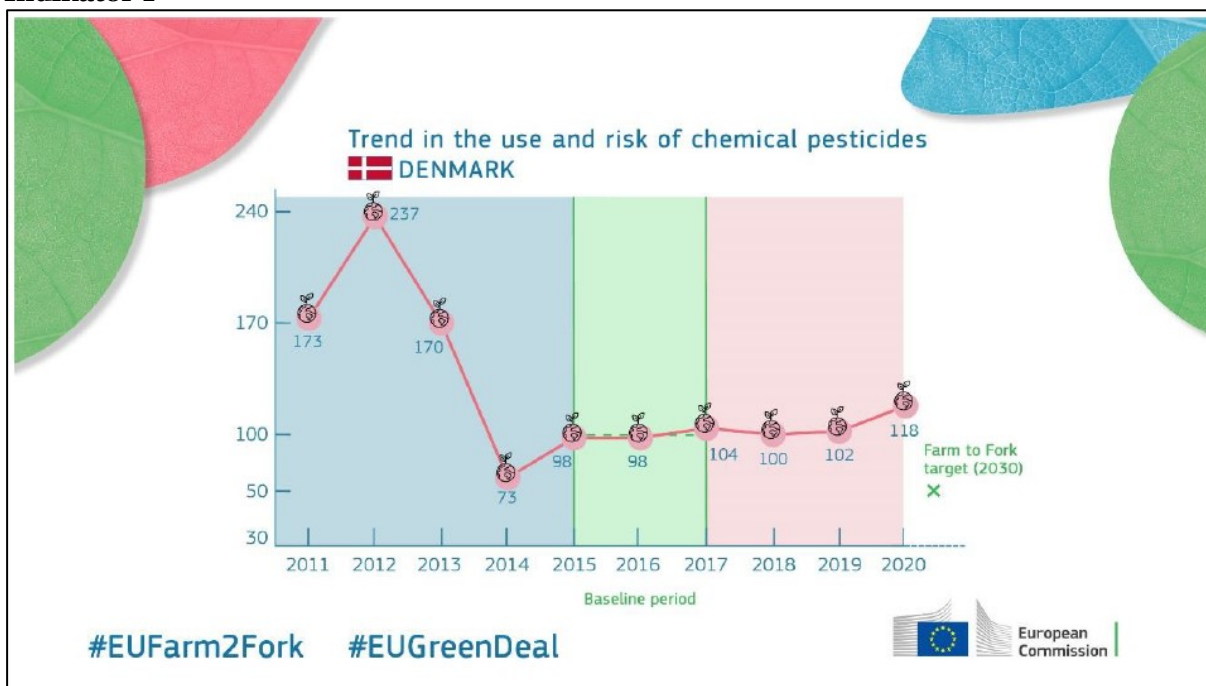
Danmarks pesticidbelastningsindikator (PBI).

Udviklingen i PBI fra 2011 til 2019, inklusiv målsætningen fra Sprøjtemiddelstrategi 2022-2026

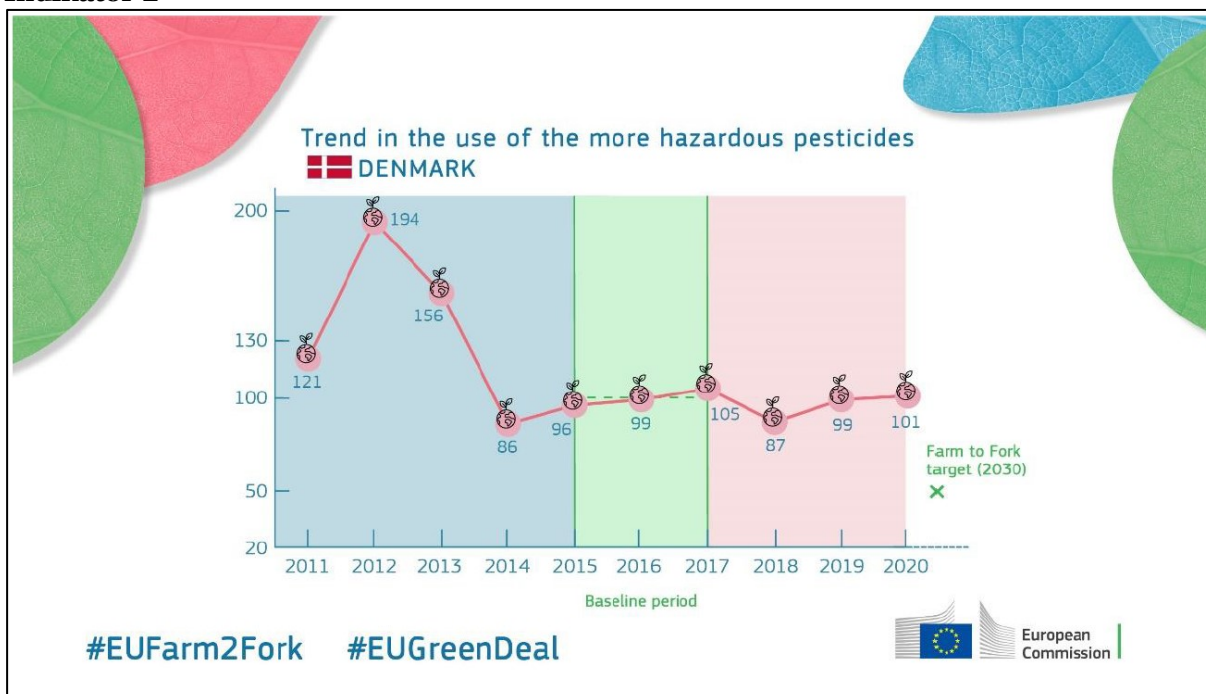

Kommissionens beregninger af jord-til-bord-indikatorerne

Indikator 1

Indikator 2

Bilag 2 Aktivstoffer der indgår i indikator 2

Aktivstofferne, der indgår i jord-til-bord-indikator 2 for Danmark, er indsat i listen nedenfor. Listen af aktivstoffer, der indgår i Kommissionens jord-til-bord-indikator 2, er længere end nedenstående, men listen her indeholder kun de stoffer, der er blevet solgt i Danmark i perioden.

Aktivstofnavn
Aclonifen
alpha-cypermethrin
cyprodinil
difenoconazol
diflufenican
dimethoat
Diquat
epoxiconazol
esfenvalerat
fludioxonil
lambda-cyhalothrin
Linuron
metconazol
metsulfuron-methyl
paclobutrazol
pendimethalin
pirimicarb
propiconazol
propryzamid
tebuconazol
tepraloxydim
thiacloprid
triasulfuron